C/2026/3231

2.7.2026

Avizul Comitetului Economic și Social European

Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu

intitulată „Menținerea păcii – Foaia de parcurs privind pregătirea pentru apărare 2030”

(sesizare facultativă)

JOIN(2025) 27 final

(C/2026/3231)

Raportor: **Christian MOOS (DE-Gr. III)**

Coraportor: **Christophe TYTGAT (BE-Cat. 1)**

Consiliere	Malgorzata DAROWSKA (pentru coraportor, Cat. 1)
	Kristýna HELM (pentru Grupul I)
Decizia Adunării Plenare	18.3.2026
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Sesizare	14.1.2026
Temei juridic	Articolul 104 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Comisia consultativă pentru mutații industriale
Data adoptării în secțiune	10.3.2026
Data adoptării în sesiunea plenară	18.3.2026
Sesiunea plenară nr.	604
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	201/4/15

1. Concluzii și recomandări

1.1. În contextul revenirii războiului în Europa și al rivalităților globale care remodelează ordinea mondială, CESE sprijină demersul de elaborare a unei strategii europene de apărare. Comitetul susține Strategia UE privind o uniune a pregătirii și Strategia europeană de securitate internă, care vor urma Cărții albe comune privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030. Acesta subliniază, de asemenea, recomandările din avizul său CCMI/256 pe tema „Foaia de parcurs privind transformarea apărării europene”.

1.2. O apărare europeană credibilă necesită responsabilitate democratică și transparență, inclusiv monitorizarea publică a gradului de pregătire și a impactului industrial. CESE sprijină o strategie europeană de apărare cuprinzătoare, care să integreze pregătirea militară cu pregătirea civilă, reziliența socială, diplomația, dreptul internațional și promovarea păcii, a democrației și a drepturilor omului. Pregătirea în domeniul apărării nu ar trebui să conducă la militarizare, ci mai degrabă la consolidarea capabilităților de apărare într-un mod compatibil cu autoritatea civilă și cu controlul democratic.

1.3. CESE apreciază structura organizată, obiectivele, calendarul și rezultatele preconizate ale foii de parcurs, dar regretă că aceasta nu include apărarea navală ca parte esențială a pregătirii UE pentru apărare.

1.4. CESE salută identificarea domeniilor prioritare în materie de capabilități, dar regretă că unele dintre aceste capabilități au fost întârziate sau restricționate în cazul Ucrainei.

1.5. Pregătirea pentru apărare a Europei trebuie să fie focalizată și să se axeze pe precizie, informații operative, apărare cibernetică, logistică, mobilitate, apărare antiaeriană, spațială, navală, terestră și antirachetă, precum și pe protecția infrastructurilor critice, inclusiv a căilor ferate și a porturilor.

1.6. CESE solicită UE să rezolve problema fragmentării și să consolideze și să optimizeze baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB). Comitetul consideră că Uniunea ar trebui, totodată, să consolideze cooperarea, să stimuleze achizițiile publice comune, să reducă dependențele externe, inclusiv dependența de resurse energetice, și să asigure reziliența lanțului de aprovizionare, inclusiv a aprovizionării cu combustibili, în vederea consolidării autonomiei strategice a Europei.

1.7. CESE atrage atenția asupra protecționismului național în materie de achiziții publice în domeniul apărării. Achizițiile publice comune, care, în mod ideal, ar trebui să se realizeze prin intermediul unei platforme sau agenții europene, sunt esențiale pentru dezvoltarea apărării europene și îmbunătățirea interoperabilității dintre statele membre. Un cadru de reglementare comun pentru produsele militare este la fel de important.

1.8. Este necesar să se acorde prioritate rezultatelor în materie de capabilități, asigurându-se în același timp incluziunea de care avem nevoie pentru un sentiment colectiv de apartenență la Europa. CESE subliniază necesitatea abordării carențelor grave existente din punct de vedere social, care subminează coeziunea socială și regională indispensabilă, și consideră că această situație poate avea repercusiuni negative asupra pregătirii pentru apărare în sine.

1.9. CESE subliniază importanța unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile publice și cele private. Acesta subliniază necesitatea unui sprijin specific pentru IMM-urile cu capabilități relevante, dar, de asemenea, solicită mai multe stimulente pentru liderii domeniului tehnologic din rândul întreprinderilor cu capitalizare medie.

1.10. Crearea unui adevărat spațiu al UE pentru mobilitate militară până în 2027 necesită norme armonizate în materie de transport, vamă și infrastructură. CESE solicită indicatori de performanță măsurabili și un sistem unic de vămuire pentru accelerarea circulației transfrontaliere.

1.11. Mai multe state membre reintroduc obligativitatea efectuării serviciului militar. Prin urmare, CESE recomandă o dezbatere la nivelul UE cu societatea civilă cu privire la necesitățile în materie de apărare militară și civilă.

1.12. CESE propune un pact european privind competențele în domeniul apărării pentru a garanta o forță de muncă calificată, și reafirmă importanța unor standarde de muncă solide, a echilibrului regional, a implicării partenerilor sociali în transformarea industrială și a respectării drepturilor lucrătorilor. CESE sprijină principiul menținerii nivelului de protecție a drepturilor lucrătorilor și implicarea partenerilor sociali în transformările industriale necesare prin dialog social și negocieri colective.

1.13. CESE solicită ca integrarea economică și industrială în domeniul apărării să fie promovată în paralel cu integrarea politică și militară, valorificând pe deplin potențialul Tratatului de la Lisabona.

2. **Observații generale**

2.1. CESE sprijină o strategie europeană de apărare cuprinzătoare, care să integreze pregătirea militară cu pregătirea civilă, reziliența socială, diplomația, dreptul internațional și promovarea păcii, a democrației și a drepturilor omului ([1]). În acest context, CESE susține Strategia UE privind o uniune a pregătirii ([2]) și Strategia europeană de securitate internă ([3]), care vor urma Cărții albe comune privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030. CESE subliniază, de asemenea, recomandările formulate în avizul său CCMI/256 pe tema „Foaie de parcurs pentru transformarea industriei europene de apărare”, care examinează transformarea industrială ce stă la baza pregătirii pentru apărare și care este strâns legat de prezentul aviz.

([1]) JO C, C/2025/5162, 28.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5162/oj.
([2]) Strategia UE privind o uniune a pregătirii care să prevină crizele și amenințările emergente și să reacționeze la acestea.
([3]) EUR-Lex – 52025DC0148 – RO – EUR-Lex.

2.2. CESE apreciază structura, obiectivele transparente, calendarul și rezultatele preconizate ale foii de parcurs, precum și includerea acțiunilor întreprinse de forțele armate ale statelor membre ale UE. Cu toate acestea, foaia de parcurs nu este suficient de clară în ceea ce privește guvernanța și repartizarea competențelor între actorii-cheie, inclusiv Comisia Europeană, Agenția Europeană de Apărare (AEA) și statele membre, precum și NATO. Prin urmare, există, de asemenea, suprapuneri între pilonii pregătirii pentru apărare. Pentru ca acțiunile să fie coerente, este nevoie de responsabilități clare și de guvernanță clară.

2.3. CESE ia act de faptul că foaia de parcurs afirmă suveranitatea statelor membre în materie de securitate națională și apărare, precum și responsabilitatea acestora de a defini obiectivele în materie de capabilități, pentru a asigura pregătirea forțelor armate pentru misiuni strategice și militare. Cu toate acestea, CESE consideră, de asemenea, că este important să se consolideze coordonarea dintre statele membre și să se stabilească obiective europene generale, însoțite de acțiuni clare și ținte măsurabile.

2.4. Având în vedere că cele 27 de state membre ale UE dețin peste 178 de sisteme de arme (spre deosebire de SUA, cu 30) și că 80 % dintre achizițiile publice provin din surse naționale, produsele de apărare ale Europei nu sunt nici standardizate, nici interoperabile, iar acest lucru generează suprapuneri, ineficiențe și costuri ridicate. Fragmentarea actuală a industriei europene subminează pregătirea UE în materie de apărare. Experiența dobândită în contextul războiului din Ucraina evidențiază importanța centralizării achizițiilor și a gestionării capabilităților. CESE sprijină solicitarea din foaia de parcurs privind o mai bună coordonare a achizițiilor publice de echipamente militare, inclusiv a procedurilor comune de achiziții publice, și solicită soluții adecvate pentru a evita fragmentarea și blocajele.

2.5. CESE subliniază necesitatea de a consolida și optimiza EDTIB, de a reduce fragmentarea și duplicarea, de a consolida cooperarea și punerea în comun, de a stimula achizițiile publice comune, de a reduce la minimum dependențele față de surse străine, de a achiziționa produse europene – inclusiv printr-un sistem european de preferințe în sectoare sensibile din punctul de vedere al securității, cum ar fi apărarea – și de a garanta reziliența lanțului de aprovizionare, pentru a consolida autonomia strategică și reziliența Europei și pentru a optimiza utilizarea resurselor ([4]).

2.6. CESE subliniază că o uniune a piețelor de capital este esențială pentru atingerea obiectivelor UE privind autonomia strategică și pregătirea pentru apărare.

2.7. CESE evidențiază necesitatea unui sprijin specific pentru IMM-urile cu capacități relevante și a unor stimulente mai puternice și mai eficace pentru întreprinderile inovatoare capabile să organizeze lanțuri valorice și să integreze întreprinderile nou-înființate și mediul academic. Trebuie puse în aplicare condiționalități sociale legate de toate investițiile și achizițiile publice, pentru a stimula în mai mare măsură industria să investească în perfecționare, recalificare, locuri de muncă de calitate și recrutarea lucrătorilor pentru o tranziție justă.

2.8. CESE afirmă că principiul menținerii nivelului de protecție a drepturilor lucrătorilor, dialogul social și negocierile colective sunt esențiale pentru ca transformarea industriei europene de apărare să fie eficace.

2.9. CESE subliniază importanța dezvoltării regionale, inclusiv a unei mai bune utilizări a Fondului de coeziune pentru modernizarea infrastructurii cu dublă utilizare, alături de proceduri simplificate și acces echitabil la finanțare.

2.10. Pregătirea pentru apărare a Europei trebuie să se axeze pe capabilitatea de lovire de precizie, informații operative, apărare cibernetică, logistică, apărare antiaeriană, spațială, navală, terestră și antirachetă, protecția infrastructurilor critice, inclusiv a căilor ferate și a porturilor, precum și pe îmbunătățirea conexiunilor dintre porturi și hinterlanduri. Acestea consolidează factorii de descurajare, limitând totodată riscurile colaterale și sporind reziliența.

2.11. CESE salută identificarea pașilor și a etapelor-cheie, inclusiv a domeniilor prioritare în materie de capabilități, dar regretă că unele dintre aceste capabilități – deși sunt deja disponibile – au fost întârziate sau restricționate de statele membre în cazul Ucrainei, reducând eficacitatea sprijinului european.

([4]) JO C, C/2025/2013, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2013/oj; JO C, C/2024/4663, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4663/oj; JO C, C/2024/4662, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4662/oj;JO C 486, 21.12.2022, p. 168; JO C 129, 11.4.2018, p. 51; JO C 288, 31.8.2017, p. 62.

2.12. Dependența de materii prime critice, inclusiv de resurse energetice, reprezintă o amenințare strategică tot mai mare. Prin urmare, pregătirea pentru apărare depinde și de asigurarea rezilienței industriale și a resurselor prin lanțuri de aprovizionare și capacități de prelucrare diversificate și fiabile în Europa ([5]), amplasate în interiorul UE (ca în cazul biocombustibililor din biomasă durabilă de pe plan intern).

3. **Foaia de parcurs privind pregătirea pentru apărare 2030: evaluare și recomandări**

3.1. CESE salută faptul că foaia de parcurs reunește politici în materie de industrie, inovare, achiziții publice și mobilitate într-un plan coerent menit să asigure pregătirea Europei pentru apărare până în 2030, care include proiecte emblematice paneuropene, un spațiu al mobilității militare de realizat la nivelul UE până în 2027 și legături cu arhitectura financiară „ReArm Europe".

3.2. CESE avertizează împotriva protecționismului național în achizițiile publice în domeniul apărării și solicită soluții. Protejarea industriilor naționale împotriva concurenței loiale la nivel european generează ineficiență, suprapunere și costuri mai mari. Protecționismul fragmentează piețele, creează redundanțe, împiedică inovarea, erodează încrederea în rândul statelor membre și poate împiedica interoperabilitatea.

3.3. Este necesar să se elaboreze urgent orientări clare pentru industrie privind participarea la achiziții publice comune, în special în ceea ce privește aspectele fiscale, cum ar fi scutirea de TVA în temeiul articolului 20 din Regulamentul SAFE. Aceste orientări ar trebui să se reflecte în mod sistematic în cadrul aplicabil privind achizițiile publice în domeniile apărării și securității, inclusiv în Directiva 2009/81/CE ([6]), precum și în normele UE privind eligibilitatea costurilor pentru componente și subsisteme. Un nivel mai mare de transparență va ajuta întreprinderile să își planifice într-un mod mai eficace producția și investițiile. Clarificarea normelor privind ajutoarele de stat pentru investițiile finanțate din fonduri publice este, de asemenea, esențială.

3.4. Capitolul 5 din foaia de parcurs subliniază în mod justificat necesitatea de a elimina lacunele în materie de capabilități și de a consolida competitivitatea Europei, unde viteza și eficiența sunt esențiale pentru pregătire. Este necesar să se acorde prioritate rezultatelor în materie de capabilități, asigurându-se în același timp incluziunea necesară pentru o apărare comună eficace, autonomia strategică și un sentiment colectiv de apartenență la Europa.

3.5. CESE îndeamnă la crearea unei veritabile piețe unice a echipamentelor de apărare, bazată pe transparență și standarde comune, care să garanteze condiții de concurență echitabile între întreprinderile publice și cele private.

3.6. Foaia de parcurs solicită în mod justificat investiții coordonate, scalabilitate industrială și o mai bună pregătire operațională. Totuși, aceasta nu este o perspectivă nouă: CESE a avertizat de mult timp că apărarea Europei rămâne fragmentată ([7]). Inițiative precum EDIRPA reprezintă măsuri-pilot importante, dar rămân temporare și prea limitate atât din punctul de vedere al finanțării, cât și al domeniului de aplicare instituțional. Pentru atingerea obiectivului de 40 % în materie de achiziții publice comune până în 2027, UE are nevoie de o platformă sau agenție permanentă de achiziții publice pentru a coordona, a standardiza și a extinde achizițiile.

3.7. O astfel de platformă sau agenție ar putea genera economii de scară, ar putea spori transparența și ar putea sprijini IMM-urile prin intermediul licitațiilor digitale deschise. Aceasta ar trebui să acționeze nu ca un sistem centralizat de achiziții, ci ca un centru de cooperare. (Metoda utilizată pentru achizițiile publice comune de vaccinuri în timpul pandemiei de COVID-19 ar putea servi drept exemplu.) EDIRPA, FEA și AEA formează baza, dar o platformă bazată pe norme juridice, guvernată în comun și finanțată în mod adecvat rămâne veriga instituțională lipsă pentru achiziții colective durabile.

3.8. Obiectivul de 40 % în materie de achiziții publice comune prevăzut în foaia de parcurs este atât ambițios, cât și esențial. CESE recomandă stabilirea unor obiective intermediare (25 % până în 2026), o raportare transparentă și o abordare bazată pe o arhitectură deschisă, utilizând standarde tehnice și interfețe comune și definite pentru a asigura interoperabilitatea și a preveni dependența de furnizor.

([5]) JO C 349, 29.9.2023, p. 142; JO C, C/2023/857, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/857/oj.

([6]) Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE (JO L 216, 20.8.2009, p. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([7]) EUR-Lex – 52025DC0148 – RO – EUR-Lex.

3.9. CESE ia notă de programele emblematice ambițioase, cum ar fi Inițiativa europeană de apărare împotriva dronelor, Supravegherea flancului estic, Scutul aerian european, Scutul european pentru apărare spațială și rețeaua de coridoare de mobilitate militară, și solicită instituirea unor mecanisme de guvernanță clare.

3.10. Mobilitatea militară este esențială pentru securitatea și apărarea europeană, inclusiv pentru sprijinul acordat Ucrainei de către UE. Realizarea unui spațiu de mobilitate militară al UE pe deplin integrat până în 2027 necesită un cadru armonizat în domeniul transporturilor, cu proceduri unificate, declarații vamale standardizate și capabilități consolidate cu dublă utilizare. O infrastructură fiabilă de aprovizionare cu combustibili lichizi este indispensabilă pentru mobilitatea militară. Infrastructura energetică, care ar trebui să devină pe deplin durabilă cât mai curând posibil, este importantă pentru pregătirea pentru apărare și dubla utilizare. Este esențial să existe o coordonare îmbunătățită între autoritățile civile și cele militare, o infrastructură interoperabilă și indicatori de performanță clari. Întrucât 95 % dintre investiții au dublă utilizare, CESE sprijină un sistem de vămuire unic pentru facilitarea deplasărilor transfrontaliere. În ceea ce privește infrastructura publică, partenerii sociali trebuie să fie implicați. Apărarea navală este o parte integrantă a apărării și a mobilității militare. CESE sugerează includerea apărării navale ca parte esențială a răspunsului UE în materie de pregătire pentru apărare, și subliniază că este necesar să se includă și porturile în listele de infrastructuri critice care trebuie protejate. CESE solicită implicarea deplină a partenerilor sociali în toate procesele de posibilă revizuire a reglementărilor existente privind mobilitatea militară, ori de câte ori acestea au un impact și asupra lucrătorilor din sectorul civil.

3.11. Deplasările de trupe și echipamente la scară largă necesită capabilități cu dublă utilizare substanțiale și imediat disponibile, în special material rulant. Prin urmare, CESE susține punerea în comun a resurselor dedicate și solicită Comisiei să utilizeze programe financiare specifice pentru consolidarea și reînnoirea flotelor. CESE subliniază, de asemenea, că este necesară o integrare mult mai puternică între principalele porturi din UE și rețeaua feroviară, care rămâne un punct slab în lanțul logistic.

3.12. ReArm Europe ar trebui să integreze garanții din partea Băncii Europene de Investiții (BEI) și a Fondului European de Investiții (FEI), precum și acorduri de achiziție în avans și instrumente de partajare a riscurilor pentru extinderea capacității industriale. În cazul proiectelor cu valoare adăugată europeană dovedită și cu impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă trebuie să se aplice aprobarea accelerată a ajutoarelor de stat ([8]). La un nivel mai general, CESE recomandă consolidarea rolului Grupului BEI în transformarea bazei industriale și tehnologice de apărare europene și subliniază contribuția Mecanismului de capitaluri proprii în domeniul apărării, pus în aplicare de FEI, la mobilizarea finanțării prin capitaluri proprii pentru întreprinderile europene din domeniul apărării și al tehnologiilor și infrastructurilor cu dublă utilizare.

3.13. Europa ar trebui să dezvolte centre de inovare în domeniul apărării și infrastructuri de testare, să promoveze achizițiile publice orientate în funcție de problemele concrete și aliniate la proiecte emblematice și să integreze expertiza ucraineană în domeniul tehnologiilor pentru drone, rachete, cibernetică și logistică în cadre și standarde clare privind partajarea proprietății intelectuale, bazate pe valorile europene.

3.14. Europa se confruntă cu o criză multiplă. În același timp, claritatea strategică și eliminarea rapidă a lacunelor imediate în materie de capabilități, în special pentru a menține sprijinul pentru Ucraina, sunt esențiale. O foaie de parcurs cu scopuri precise, care să includă priorități bine stabilite, trebuie să fie corelată cu o perspectivă la 360 de grade.

4. **Dimensiunea privind societatea civilă a pregătirii pentru apărare**

4.1. CESE recunoaște valoarea tehnologiei și infrastructurii cu dublă utilizare și solicită acorduri operaționale specifice pentru a se asigura că aceste capabilități permit, de asemenea, societății civile să beneficieze de capabilități de apărare consolidate și de o pregătire sporită pentru apărare.

4.2. Cheltuielile suplimentare pentru apărare nu trebuie să fie efectuate în detrimentul acquis-ului social al UE și al statelor sale membre; în contextul în care 100 de milioane de cetățeni ai UE trăiesc în sărăcie sau sunt expuși riscului de sărăcie, coeziunea socială este, de asemenea, un element important al rezilienței societății noastre.

([8]) JO C, C/2025/2013, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2013/oj.

4.3. Mai multe state membre reintroduc obligativitatea efectuării serviciului militar. Prin urmare, CESE recomandă o dezbatere la nivelul UE cu societatea civilă cu privire la necesitățile în materie de apărare militară și civilă. O astfel de dezbatere ar putea fi legată de campania planificată de Comisie în colaborare cu Conferința pentru securitate de la München intitulată *Protect What Matters. Together*.

4.4. CESE solicită o abordare europeană la nivelul întregii societăți în ceea ce privește reziliența militară și civilă și subliniază importanța implicării societății civile, a educației, a învățării pe tot parcursul vieții și a participării civice ([9]). Cetățenii trebuie să se considere participanți activi la ecosistemul apărării, fie în contexte militare, fie în contexte civile.

4.5. Organizațiile de voluntariat rămân, de asemenea, esențiale pentru răspunsul la crize și pentru coeziune. Acestea ar trebui să fie recunoscute ca parteneri de primă intervenție și ar trebui să beneficieze de finanțare stabilă, formare și statut juridic. Serviciile publice constituie coloana vertebrală a infrastructurii, a continuității, a mobilității și a rezilienței democratice. Investițiile, interoperabilitatea și protecția personalului sunt esențiale pentru pregătirea în domeniul apărării.

4.6. Drepturile soldaților variază semnificativ de la un stat membru la altul în cadrul UE. O interoperabilitate eficace necesită un anumit grad de armonizare, în conformitate cu valorile UE pe care ei sunt însărcinați să le protejeze și să le apere. În condiții de pace, aceasta ar trebui să includă dreptul la întrunire, dialogul social și reprezentarea, sănătatea, siguranța și protecția familiei, educația și etica în concordanță cu supremația civilă și dreptul umanitar, precum și condiții de muncă echitabile, mobilitate profesională și sprijin pentru tranziție.

4.7. Partenerii din rândul societății civile trebuie incluși în planificarea pregătirii. Dialogul structurat dintre autorități și cetățeni consolidează încrederea, legitimitatea și responsabilitatea comună ([10]).

4.8. Educația formală și informală, formarea civică și finanțarea sustenabilă a actorilor societății civile sunt esențiale pentru reziliența societală și pentru combaterea dezinformării și a manipulării. Acestea sunt esențiale pentru construirea unei identități europene ancorate în pace, serviciu și solidaritate. Ar trebui să se pună accentul pe învățarea rapidă, pe dezvoltarea continuă a competențelor cognitive și pe utilizarea eficace a IA pentru a contracara polarizarea și dezinformarea în contextul războiului cognitiv emergent, consolidându-se astfel reziliența societății și garantându-se un avantaj militar și strategic.

4.9. O Europă rezilientă trebuie să combine capacitatea tehnologică cu coeziunea socială. CESE propune un pact european privind competențele în domeniul apărării, standarde solide de muncă, o mobilitate transsectorială, un echilibru regional, implicarea partenerilor sociali în transformarea industrială, și respectarea drepturilor lucrătorilor. CESE sprijină, de asemenea, instituirea unui proiect-pilot privind garanția de competențe, printr-o punere în aplicare accelerată și o monitorizare atentă a microcertificărilor și a conturilor personale de învățare pe tot parcursul vieții, pentru a constitui o forță de muncă polivalentă și rezilientă în sectorul apărării.

4.10. Responsabilitatea democratică nu este negociabilă. CESE propune un tablou de bord public – care să fie inclus în raportul anual privind pregătirea pentru apărare – menit să monitorizeze impactul achizițiilor publice, al inovării și al ocupării forței de muncă, evaluările anuale privind concurența și IMM-urile și măsurile continue de control al armelor și de transparență pentru promovarea stabilității.

4.11. Europa trebuie să construiască o capacitate de apărare care să protejeze pacea fără a militariza, să descurajeze fără a domina, și să unească, nu să dezbine. O capacitate de apărare credibilă și o bază industrială coerentă, o societate civilă dinamică, cetățenii activi și controlul democratic constituie scutul unei Europe libere și pașnice.

([9]) JO C, C/2026/42, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/42/oj.

([10]) JO C, C/2025/2957, 16.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2957/oj; JO C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj.

5. **Alinierea obiectivelor ambițioase la posibilități**

5.1. Comitetul subliniază că politica europeană de apărare trebuie să rămână ambițioasă, dar realistă, concentrându-se pe ceea ce este realizabil în următorul deceniu. Nicio inițiativă a UE în domeniul apărării sau al securității nu ar trebui să fie în detrimentul progresului social, al drepturilor lucrătorilor sau al condițiilor de muncă. Creșterea capacității de producție în industria de apărare a Europei va avea succes numai dacă va fi susținută de o strategie industrială coerentă, întrucât UE trebuie să investească în întregul lanț valoric. Anunțurile recente privind investițiile masive trebuie să se traducă în comenzi pe termen lung pentru întreprinderi.

5.2. Este la fel de important un cadru de reglementare comun pentru produsele militare, mai exact unul bazat pe standarde comune, recunoaștere reciprocă și proceduri simplificate care să accelereze dezvoltarea, certificarea și implementarea. Reglementarea trebuie să faciliteze capabilitățile, nu să le împiedice.

5.3. CESE constată că foaia de parcurs nu subliniază necesitatea eligibilității furnizorilor și a produselor, astfel cum se prevede la articolul 16 din Regulamentul SAFE sau în Regulamentul EDIP. Această omisiune ar putea slăbi standardele de calificare în timpul implementării, inclusiv în proiectele emblematice. Având în vedere natura sensibilă a inițiativelor privind apărarea, foaia de parcurs ar trebui să reafirme în mod explicit respectarea cerințelor de eligibilitate și de securitate a aprovizionării pentru a se alinia cu reglementările existente și a menține standarde ridicate.

5.4. CESE recunoaște că peisajul geopolitic s-a schimbat fundamental și, prin urmare, solicită ca integrarea economică și industrială în domeniul apărării să fie promovată în paralel cu integrarea politică și militară. Aceasta va implica valorificarea întregului potențial al Tratatului de la Lisabona, inclusiv punerea în practică a clauzei de asistență reciprocă în temeiul articolului 42 alineatul (7) din TUE, consolidarea Statului-Major al Uniunii Europene, conferirea unui sens real clauzei de apărare reciprocă și crearea unui Consiliu al Miniștrilor Apărării pentru a sprijini dezvoltarea capabilităților comune, a construi o uniune europeană a apărării eficientă și a permite UE să acționeze ca un pol de stabilitate într-o lume multipolară.

5.5. CESE consideră că pregătirea pentru apărare necesită un proces decizional rapid. Prin urmare, reiterează necesitatea de a se renunța la procesul decizional unanim în domeniul politicii externe și de securitate, pe lângă dispunerea de cea mai bună bază industrială de apărare. CESE ia notă de rezoluția Parlamentului European din 22 octombrie 2025 ([11]), care abordează, printre alte aspecte relevante, această chestiune importantă, și își reiterează propriile concluzii dintr-un aviz anterior ([12]), în care prezintă una dintre următoarele două posibilități ca soluție de tranziție pentru atingerea acestui obiectiv:

— fie o etapă temporară de testare a votului cu majoritate calificată sau cu majoritate supracalificată (și anume, praguri mai mari pentru majoritatea calificată);

— fie recurgerea într-o mai mare măsură la articolul 44 din TUE, în temeiul căruia Consiliul poate încredința misiuni statelor membre care doresc să coopereze în domeniul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) și care dispun de capacități adecvate în acest scop.

Bruxelles, 18 martie 2026.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Séamus BOLAND

([11]) Parlamentul European, Texte adoptate, 2024-2029.
([12]) JO C 140, 21.4.2023, p. 20.